

Ренко І.П.,
*Кандидат педагогічних наук, доцент,
проректор з науково-педагогічної роботи
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія» Харківської обласної ради*

ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВНЗ

Рівень розвитку України як правової держави залежить від сформованості правової культури і правової свідомості кожного члена суспільства.

Правова культура стає невід'ємною складовою змісту професійної діяльності будь-якого фахівця, а особливо майбутнього педагога.

Мета роботи – зазначити основні аспекти формування правової культури студентів педагогічних ВНЗ.

Виховна робота у педагогічному ВНЗ є важливою складовою частиною освітнього процесу, цілісним процесом розвитку особистості, в якому реалізуються потреби студентства і держави в національно-патріотичному, інтелектуально-духовному, громадянсько-правовому, моральному, екологічному, естетичному, трудовому та фізичному вихованні майбутніх представників української еліти, забезпечується формування професійної спрямованості, поваги до вихованців, активності в саморозвитку, креативності, громадянськості, широкого культурного кругозору.

Виховна робота інтерпретується як важливий чинник формування у студентів свідомого патріотизму та відповідальності громадянина України.

Провідною ідеєю виховної роботи у педагогічних ВНЗ є поєднання кращих традиційних методів виховання, що пройшли апробацію в минулі століття, та прогресивних сучасних підходів. Це дозволяє позитивно вплинути на психологічний розвиток студентів, а також сформувати їх духовний світ на основі гуманістичних цінностей.

У структурі системи виховної роботи важливе місце посідає правове виховання, яке спрямоване на виховання правової культури студентської

молоді та повагу прав і свобод людини і Громадянина, розширення знань, застосування на практиці законів держави [3, с. 10].

Слід погодитися з думкою І. Дмитрієнка, який визначає правову культуру не тільки як якісний стан правового життя суспільства, але і як якісний ступінь гарантованості державою свобод і прав людини [2, с. 29].

Особливістю сучасного правового виховання є те, що в українському суспільстві формування законслухняного громадянина ще знаходиться на стадії становлення, також не повністю завершено формування правової бази життя суспільства і держави. Правова культура як система ціннісних орієнтацій стає частиною загальної культури особистості [1, с. 36].

Пріоритетними завданнями правового виховання у педагогічному ВНЗ є:

- виховання глибокої поваги до Конституції України та національно-державної символіки;
- формування правової свідомості шляхом надання студентам ґрунтовних знань про права та обов'язки людини і громадянина;
- формування почуття особистої відповідальності, що ґрунтується на розумінні внутрішнього взаємозв'язку між ідеями свободи, правами людини та її обов'язками перед суспільством, державою та колективом;
- формування глибокого усвідомлення взаємозв'язку між ідеями свободи, правами людини та її громадянською відповідальністю; виховання поваги до прав і свобод інших людей;
- засвоєння основ державного, трудового, цивільного, сімейного та кримінального права; знання й вироблення стійких навичок застосування цих законодавчих положень у поведінці та практичній діяльності;
- вироблення таких стереотипів поведінки, для яких характерними є запобігання випадкам порушення чинного законодавства, громадського порядку, попередження злочинів.

Правове виховання здійснюється членами адміністрації та викладачами кафедр як під час освітнього процесу, так і шляхом позааудиторної діяльності

кураторів (наставників) академічних груп та членів студентської ради. Важливим суб'єктом правового виховання є молодіжні громадські організації.

Основними формами та методами правового виховання у педагогічному ВНЗ є: проведення всеукраїнських, місцевих та академічних масових правничих акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, вікторин, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід та проведення заходів під час тижнів права; ознайомлення з законодавчими актами України, обговорення в студентських групах матеріалів періодичної преси, проведення відповідних лекцій, ділових ігор, зустрічей з представниками органів внутрішніх справ, податкової міліції тощо; прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина під час освітнього процесу, індивідуальних та групових бесід.

Отже, правова культура стає невід'ємною складовою фахової підготовки майбутнього педагога, спроможного здійснювати свої професійні функції з урахуванням визначених законом правових норм і обов'язків усіх учасників педагогічного процесу.

Література

1. Городиський М. І. Педагогічні умови за безпечення змісту правової освіти майбутнього вчителя. – Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – теорія та історія педагогіки. – Харківський державний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, Харків, 1999.
2. Дмитрієнко І. В. Конституційні аспекти формування правової культури в Україні у постперехідний період / І. В. Дмитренко // Форум права. – 2006 – № 3 – С. 28-32.
3. Одарій В. В. Правова культура професійної діяльності педагога як педагогічна проблема / В. В. Одарів // Наша школа / – 2002. – № 5. – С. 11-13.